

L' ART DEL PAGÉS

SECCIO DOCTRINAL, AGRONOMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Un nou auxiliar de la Agricultura.

Procurant sempre L' ART DEL PAGÉS tenir al corrent á sos lectors de quants avensos puguin serli profitosos y útils, aném avuy á dedicar algunas ratllas á una institució que poden utilitzar los agricultors lo mateix que las altres classes socials.

Pot convenir á un pagés dedicar al conreu alguns heremots, convertir en regadiu una pessa de terra de secá, etc., etc., no contant ab los capitals necessaris pera la empresa y no poguent ó no convenientli constituhir una hipoteca especial sobre sas fincas. En moltes ocasións lo pagés que té diferents fills, y no tots están dotats d' excellents aptituts y bonas qualitats pera prosperar en altint lo bon nom de la casa, sofreix d' esperit per falta d' un capital pera establir compensacións entre sa familia, premiant mérits y caricias, per impedirho condicións imposadas en los capítols matrimoniales, ó testaments, ó la sostúm.

Pera salvar dits inconvenients pot contar lo pare de familia ab una institució tan poch coneguda en Espanya com generalisada en l' extranjer, lo segur sobre la vida, quals combinacións matemáticas y económicas facilitan solucións fins avuy desconegudas. Jamay recomanarém

à nostres lectors lo que no coneguem á fons y encare després d' estudiarho, esperém los resultats pera donar-losli noticias de lo que ensenya la experiencia. Del segur sobre la vida podém dirlos, que en quants casos coneixém, y 'n coneixém molts, han superat las esperansas que 's concebiren.

Nos ha sugerit las anteriors ideas l' exámen de la Memoria y comptes llegits en la última Junta general de una companyia molt important, lo *Banch Vitalici de Catalunya*. En ells veyém que ha fet préstams á sos assegurats per valor d' alguns mils duros, observém que 72 familias han cobrat en los dos últims anys 428,750 pessetas, que conta ab 4,562 polissas en curs que representan un capital de 28.373,958'02 pessetas y qué ha tancat son balans ab un actiu de 12.716,568'40 pessetas; que á mes de la reserva estatutaria de 19,200'69 pessetas, conta ab la aplicada als rischs en curs de 1.875,177'96 pessetas y 'ls moltíssims datos que acompanyan á dits documents, nos demostran la inteligencia, honradés y activitat ab que procedeix lo *Banch Vitalici*, en totas sas operacions.

Recomaném, donchs, á nostres subscriptors l' estudi de las combinacions que ofereix lo segur sobre la vida en las quals trovarán, sens cap mena de dubte, alguna que vingui bé á la situació en que 's trovin, susceptible de proporcionarlosli beneficis importants, que sense dit estudi no poden de cap manera apreciar.

No 'ls recomaném lo *Banch Vitalici de Catalunya* perque ho creyém innecessari, donchs n' hi ha prou llegint las relacions de propietaris y agricultors assegurats que publica cada tres mesos en son «Butlletí» pera convencers de que sembla la companyia triada justament per la propietat espanyola, per la gran y merescuda confiança que inspira á tothom.

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Condicions que deu reunir una máquina de vapor pera que siga de gran durada.

El que compra una máquina deu saber lo que compra. Veyám donchs las condicions en que deu fixarse un agricultor al adquirir-la.

Pera que una máquina duri molt temps, lo moviment del pistó deu ser pausat, gran sa carrera, uniforme sa marxa y tenir lo cilindre camisa de vapor pera evitar los cops de pistó de que es causa la presencia del aigua del vapor condensat dintre lo cilindre: cuan aquesta camisa no es possible per ser petita la máquina, es precis purgar sovint lo cilindre. Per altre part todas las pessas dehuen estar ben calculadas, ben ajustadas y construidas ab bons materials adequats al treball que deu executar. Los cilindres verticals son mellors porque 'l frech es mes uniforme: no obstant en las máquinas grans se posan horizontals pera ferlas mes sencillas ó de mes fácil instalació. Las bielas tenen que ser llargas, las superficies de fregament grans y ben engreixadas, essent de bronzó las de rotació. Lo volant deu trobarse en las semifixas en la part inferior pera major estabilidad. Convé que la máquina estiga separada de la caldera y fixada en las semifixas á una caixa ó plataforma sobre la que descansa la caldera: aquesta caixa pot omplirse ab l'aygua de alimentació de la caldera, de la cual la extraurá la bomba alimentaria que deu ser ben construida.

Las máquinas que donan gran número de revolucions per minut s' espatllan aviat; las de simple efecte es á dir en las que lo vapor actua solsament sobre una cara del pistó no pateixen tant las articulacions de la biela encara que vagin ab vertiginosa marxa; y en aquet cas deu haverhi dos cilindres.

Si la expansió se desarrolla en dos cilindres es millor. En abdos casos deuen estar ben abrigats los cilindres motors.

Aqueixas son las principals circunstancias que deu tenir present qui compra una máquina de vapor.

G. J. DE G. G.

SECCIÓ DE VARIETATS.

Centre agrícola del Panadés

ANY XIV DE SA INSTAURACIÓ

Si en anys anteriors ha tingut lo Centre la satisfacció de conmemorar l' aniversari de sa fundació celebrant un públich concurs pera premiar la virtut, lo mérit, la constancia y lo treball dels agricultors, major encara es aquella enguany, en que als generosos ofertors que contribueixen, segons costum, ab quantiosos donatius, pera la formació dels premis, té la alta honra d' afegir lo que se ha dignat concedir S. M. LA REYNA REGENT (Q. D. G.)

Los premis, qual adjudicació s' efectuará, com sempre, lo dia primer de Septembre vinent, contribuhint aixís al major lluhiment de la FESTA MAJOR d' aquesta vila, serán los que s' anuncian en lo següent

CARTELL.

PREMI DE S. M. LA REYNA REGENT.—*Un joch artístich de bronzo daurat, y diploma honorífich del Centre Agrícola del Panadés.*—Al propietari agricultor de comarca catalana, que possehint un número relativament curt de hectáreas de terreno cultivable, mes intel·ligencia haja demostrat en son conreu, y per lo esmero empleat, haja, comparativament, obtingut mes rendiments, essent preferit lo qui introduhint nous y ventatjossos cultius ó procediments y aparatos ó eynas perfeccionadas, y facilitant sa propaganda entre 'ls demás agricultors, demostre haber contribuhit al progrés agrícola del País.

PREMI DE LA EXCMA. DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA.—*200 pessetas y diploma honorífich de la Societat.*—A la persona habitant en una comarca agrícola de la provincia de Barcelona, que voluntariament, en una calamitat pública com inundació, epidemia, descarrilament, ó en un accident com incendi, robo, asfixia en pou, cup, etc., haja realisat un acte mes valió de abnegació en favor del próxim y acreditat haber

prestat mes auxilis als necessitats, salvant sa vida y en son cas sos interessos, ab notori perill de la seva propia existencia.

ACCÉSSIT OFERT PER LA MATEIXA EXCMA. DIPUTACIÓ.—50 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al que reunint las esmentadas condicions, segueixi en mérit al que obtinga lo premi precedent.

PREMI DEL EXCM. É IL-LM. SR. BISBE DE BARCELONA.—100 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—A la viuda de pagés, habitant en aquest Bisbat, que ab escassos bens de fortuna que no li arriben á donar tres mil rals anyals de renda; y ab mes fills, los haja donat mellor educació, dedicantne algun d'ells á la carrera eclesiástica.

PREMI DEL EXCM. É IL-LM. SR. BISBE DE VICH.—100 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al pagés ó pagesa vehins de qualsevol dels Bisbats de Vich y Barcelona, que cumplint sos debers religiosos y observant exemplar conducta, no obstant de careixer de bens de fortuna, haja recullit algun vellet ú órfe, y mes sacrificis haja realisat pera aquest objecte guiat sols per sos sentiments caritatius, sens esperança alguna de gñany.

PREMI DEL M. I. AJUNTAMENT DE VILAFRANCA.—100 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al guarda jurat vehi d' aquesta vila, que desde igual dia del any passat fins avuy, haja fet mes denuncias als Jurats y Tribunals, per infraccions contra la propietat rural d' aquest terme municipal, y conseguit mes sentencias condemnatorias contra dits infractors.

PREMI DELS Rvnts. Srs RECTORS DE LAS PARROQUIAS DE Sta MARIA Y SSma. TRINITAT D' AQUESTA VILA.—80 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al pagés ó pagesa, feligresos de las Parroquias de Vilafranca, que cumplint sos debers religiosos y observant exemplar conducta, haja tingut la desgracia de inutilizarse pera 'l treball ó per abandono de qui pogués y debés ampararlo, se veja privat de lo necessari pera cubrir las peremptorias necessitats de la vida.

PREMI EN SUFRAGI DE UNA PERSONA DIFUNTA.—200 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al pagés, natural y vehi de qualsevol dels pobles del Bisbat de Barcelona, que haja donat millor educació cristiana á sos fills, y que mes se haja distingit per la sua laboriositat en lo conreu de las terras que tinga á son càrrech.

ACCÉSSIT OFERT AL MATEIX PIADÓS OBJECTE.—50 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Al qui en iguals condi-

cions segueixi en merit al favoregut ab lo premi anteriorment designat.

PREMI DE LA ASSOCIACIÓ DE PROPIETARIS PERA LA VIGILANCIA RURAL.—50 pessetas y diploma honorífich del Centre Agrícola del Panadés.—Al guarda jurat de qualsevol de las seccions establertas per dita associació de propietaris que ab mes zel y desinterés haja prestat mes serveys en l' exercissi de son càrrech, aixís de dia y mes especialment de nit, en benefici dels interessos dels propietaris associats.

PREMI DEL CENTRE AGRÍCOLA DEL PANADÉS.—100 pessetas y diploma honorífich de la Societat.—Al pagés, natural y vehí de qualsevol punt del Panadés, que orfe de pare, ó tenintlo impossibilitat, y sens mes auxili que son treball, mantinga ó haja mantingut per mes temps á sa mare y major número de germans mes petits, y després procurat á estos ocupació decorosa ab que poder en l' esdevenidor guanyar la subsistencia.

ADVERTENCIAS.

1.ª Los qui hajan guanyat premis en anteriors concursos cridats per aquest Centre, no podrán demanarne per accions iguals ó semblants á aquellas per las que foren premiats; pero poden obter als altres premis que quedan oferts.

2.ª Los aspirants haurán d' acreditar sa naturalesa y domicili, estat, edat, professió, bona conducta y demás circunstancias convenientes, segons lo tema del premi que soliciten, per medi de certificacions expedidas per son respectiu Párroco, Alcalde ó Jutje municipal ó altrás Autoritats que convinga, debent dirigir los memorials al Sr. President ó Secretari del Centre Agrícola, ab ressenya dels mérits en que 's fundan, designació del premi que solicitan y acompanyament dels justificatius que cregan del cas. Dits memorials haurán d' esser entregats avans de las 12 del dia 25 d' Agost vinent.

3.ª Fará las adjudicacions lo JURAT al efecte elegidor; y la solempne distribució de premis tindrà lloch lo dia 1.er de Septiembre vinent en lo Saló-teatre de la Rambla de Nostra Senyora, á qual objecte lo cedeix generosament son duenyo, ab assistencia de las Autoritats locals, Jurat, Junta Directiva, sócis y personas invitadas per la Junta Directiva.

Vilafranca del Panadés als 25 de Juliol del any 1889.

P. A. de la J. D.

LO PRESIDENT,	LO VOCAL-SECRETARI,
<i>Joseph Álvarez Lacassaigne.</i>	<i>Joseph Baltá R. de Cela.</i>

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Aragó.—En los vinyars fá horrorosos estragos lo *mildew*.

Barcelona.—En los voltants d' aquesta ciutat, especialment en las vinyas dels termes d' Horta y Sant Andreu de Palomar, lo *black-rot* s' ha apoderat dels rahims d' una manera considerable, comprometent la cullita vinenta del ceps

Lleyda.—Segons noticias, en Artesa de Segre s' ha descubert una gran *taca filoxérica*, ocupant una extensió d' unas 50 hectáreas de vinya.

Mallorca.—Las primeras vendas de rahim de la cullita vinenta destinada á la vinificació, s' han pagat en la Puebla de 8 á 10 pessetas per carga de *fogoneu*, y en Pont d' Inca, de 10 á 12 rals quintá.

Lo mercat de llimonas s' ha animat un poch, continuant los preus baratos, donchs s' han pagat á 9 pessetas la carga en la remesa verificada la setmana anterior desde 'l port de Soler al de Barcelona.

Olot.—Los pagesos se queixan de que si continua 'l temps fresch com fins la setmana anterior, la cullita de las tardanerias va á ser tan dolenta com la del blat.

Puigcerdá.—Lo grá. aixís del blat com del ségol es aquest any superior y abundant.

Valencia.—Lo *mildew* causa grans perjudicis á las vinyas, especialment en las de Requena, ahont se considera perdida la cullita de tan important zona *vinicola*.

Vich.—La tempestat que 'l dilluns de la setmana anterior descarregá sobre la ciutat, fou una de las majors que d' una pila d' anys haguessen vist en aquella comarca, segons llegim en nostre apreciat colega *La veu del Montserrat* de Vich. Per los camps del entorn de dita ciutat se vegeren cremadas pel llamp algunas garberas. Per efecte d' aquella tempestat y de las pluhas que la seguiren, los pagesos donan per mitx perdida la important cullita de las tardanerias.

CALENDARI DEL VINICULTOR

AGOST

Tampoch convé tocar los vins vells durant aquest mes, per lo tant lo vinicultor vigilarà incessantment lo que puga tenir en lo celler pera prevenir cualsevol contratemps y ensofrar las botas buydas pera conseguir sa bona conservació.

En las comarcas primerencas recomaném que 's comensi á graduar los rahims de la vinya, práctica que ab poch cost nos ha permés sempre obtenir vins d' igual riqueza alcohólica y al mateix temps saber d' una manera exacta 'l dia oportú pera comensar la berema, segons la classe de vi que hem volgut obtenir.

Tots los vins duas ó tres setmanas avans de la recolecció hem graduat cada dos ó tres dias las diferentes classes de rahim que mes abundan en cada vinya, anotant lo resultat de la graduació en un encasillat, qual model doném á continuació, classificat per vinyas y cada vinya en tantas columnas com classes de ceps hi hajan, deixant sense graduar aquellas varietats que per cantitat petita no poden influir en lo resultat d' una manera notable. Ademés tenim cuydado de pendre 'l rahim necessari pera la graduació de cada varietat, en las boras y centre de cada vinya, donchs si aquesta es de gran estenció sempre se notan diferencias en l' estat de maduració segons lo punt about s' ha prés lo rahim.

(Seguirá.)

IMPRENTA DE VÍCTOR BRDÓS Y FRIU, MOLAS, 31. —BARCELONA.